CCA : Tel Aviv-Yafo

Manar Zuabi

Moderate Physical Pressure

November 24, 2025—
February 7, 2026

“Moderate Physical Pressure,” a solo exhibition by Manar Zuabi (b. 1964, lives and works in Nazareth) at the Center for Contemporary Art Tel Aviv-Yafo, displays the artist’s distinctive visual language – one that relies on a limited range of materials and on repetitive, accumulative gestures that gradually transform the space. Since the early 2000s, Zuabi has been creating site-specific installations and spatial interventions using simple materials such as wool yarn, nylon stockings, hairpins, pencils, and shoelaces. Alongside these works, she developed a body of performance-based works, sometimes with co-collaborators, in front of an audience or a camera. While Zuabi’s artistic practice is often discussed separately in the contexts of installation and performance, this exhibition emphasizes the open and flexible structure shared by her entire oeuvre, and the ways in which it is grounded in the presence of – or in reference to – the body.

The term ‘moderate physical pressure’ entered Israeli discourse in 1987 following the Landau Commission, a state inquiry established to examine interrogation methods used against Palestinian detainees. The commission sanctioned the use of methods that, in practice, amounted to abuse and even torture. As a bureaucratic euphemism that is meant to essentially white-wash matters of policy, the exhibition title illuminates the subtle ways in which mechanisms of power and control are manifested. Zuabi reminds us that the body is a field in which power, vulnerability, and endurance coexist. Moreover, every artistic act holds within it a struggle for visibility, and, in her words, a “ceaseless attempt to free ourselves from our dependence on hegemonic structures.”

At CCA Tel Aviv-Yafo, Zuabi presents in the Ground-Floor Gallery a new site-specific installation in materials characteristic of her early works – primarily wool yarn and nylon stockings. Responding to the unique architecture of the Center, Zuabi, together with five young artists who collaborated with her in the creation process, delineates the space and draws within it using taut lines of wool and thin, translucent layers of nylon. The installation shifts constantly with each change of viewpoint, evoking perspectival lines that attempt to capture an elusive image. A single pair of pantyhose comprises each layer, preserving human scale – like a ghostly presence hovering in the space. The stockings are stretched to the point of near-tearing, held in a delicate threshold between fragility and resilience.

On the upper floor, selected works in video, sculpture, and drawing reveal a material and bodily language of quiet resistance. Through such actions as splattering paint, unspooling thread, chipping away at walls, peeling and hiding, Zuabi’s works register gestures that exist in the space between appearance and disappearance. In the video work **I Saw Neither Houses Nor the Road**, which was inspired by the text **Arabs’ Bread** by the Palestinian writer Hassan Khader (who also serves as the video’s narrator) the camera gropes in the darkness in a field of mallow in disorientation, attempting to expose the remnants of memory. Throughout her work, Zuabi uses both body and matter as tools to investigate Palestinian identity in a space where its traces are gradually being erased – through deliberate policies as well as through subtler forms of political pressure. The actions she performs are devoted to leaving delicate marks, uncertain in their durability. They can be read as both a wound and a stance: a poetics of existence at the edge of erasure, where every gesture carries with it the desire to leave a trace.

“Manar Zuabi: Moderate Physical Pressure” is curated by Tamar Margalit.

The exhibition is supported by the Rywkind Ben Zour Grant for Art, Education and Community. Thanks to this grant, a select group of art students and recent graduates collaborated with the artist on the installation in the Ground Floor Gallery, and played an active role in mounting the exhibition:

Luma Abu Wardy – B.A. graduate, Department of Art, University of Haifa
Obaida Azem – Student, The Faculty of Arts - Hamidrasha, Beit Berl College
Nir Dick – M.F.A. graduate, Bezalel Academy of Arts and Design, Jerusalem
Maia Duniec – B.A. graduate, Department of Art, Bezalel Academy of Arts and Design, Jerusalem
Aisha Kadri – B.A. graduate, Department of Art, University of Haifa

Support for the artist’s stay was generously provided by Outset Contemporary Art Fund.

List of Works
All works courtesy of the artist

Ground Floor Gallery

Moderate Physical Pressure, 2025
Nylon stockings, wool thread, fishing line
Variable dimensions

This work was created in collaboration with Luma Abu Wardy, Maia Duniec, Nir Dick, Obaida Azem, and Aisha Kadri, with support from the Rywkind Ben Zour Grant for Art, Education, and Community.

First Floor Gallery
From right to left

In Between, 2008
Video, 2:40 min

Humma (Fever), 2014
Iron frame, mattress, paint, metal fan
Bed: 120×192×70 cm

Bila (Without), 2018
Pen on paper
10½×15 cm

Bab (Door), 2015
Charcoal, pastel, and pen on paper
21×14½ cm

Bidoun (Without), 2018
Pen and pencil on paper
21×14½ cm

Bab (Door), 2015
Pen and pencil on paper
14½×21 cm

Bila (Without), 2009
Pencil on cardboard
20×12 cm

Bidoun (Without), 2018
Pen on paper
15×10½ cm

Humma (Fever), 2014
Charcoal and correction fluid on paper
14½×20 cm

Humma (Fever), 2014
Pen and correction fluid on paper
14½×20 cm

Saraya, 2021
Video, 4:20 min

The drawing of the woman shown in the video was created by Manar Zuabi in Beit HaGeffen Gallery, Haifa, in 2006, where it was etched into the gallery wall. When she was invited to exhibit there again 15 years later, Zuabi chipped away at the wall where the etching had been done, exposing remnants of the original work. The video work overlays the two images, echoing the apparitions and the layers of memory uncovered by the Palestinian writer Emile Habibi in his novel **Saraya, The Ogre's Daughter** (1991).

Untitled, 2015
Pencil and pastel on paper
14½×21 cm

Untitled, 2015
Pencil on paper
21×14½ cm

Untitled, 2015
Pencil, masking tape, and paint on paper
11½×17 cm

Untitled, 2015
Pencil, masking tape, and wool on paper
11½×17 cm

Untitled, 2015
Pencil, pastel, and pins on paper
14½×21 cm

Remnants, 2024
Wooden cabinet, wool yarn
Cabinet: 170×120×40 cm

Screening Room

I've Seen Neither Houses Nor the Road, 2024
Video, 3:45 min

outset.
TEL AVIV YAFO תל אביב יפו
The Rywkind Ben Zour Grant for Art, Education and Community

מנאר זועבי
לחץ פיזי מתון منار زعبي
ضغط جسـدي معتـدل
Manar Zuabi
Moderate Physical Pressure

24 בנובמבר, 2025 —
7 בפברואר, 2026

תערוכתה של מנאר זועבי (ילידת 1964, חיה ויוצרת בנצרת), "לחץ פיזי מתון", במרכז לאמנות עכשווית תל אביב–יפו פורשת את שפתה האמנותית הייחודית, המשתמשת במספר מצומצם של חומרים, ומושתתת על פעולות חזרתיות שהולכות ומצטברות בחלל. מתחילת שנות ה־2000 זועבי יוצרת מיצבים תלויי מקום המתפשטים בחלל באמצעות חומרים פשוטים כגון חוטי צמר, גרביוני ניילון, סיכות שיער, עפרונות ושרוכים. לצד עבודות אלה גיבשה זועבי גם גוף עבודות של פעולות חיות, לעתים בשותפות עם אחרים, מול קהל או מול מצלמה. בעוד שנהוג להתייחס לפרקטיקה האמנותית של זועבי בפיסול ובפרפורמנס באופן מפוצל, תערוכה זו מדגישה את המבנה הפתוח והגמיש המשותף לכלל יצירתה, והאופן בו היא מעוגנת בנוכחות של – או בהתייחסות אל – הגוף.

'לחץ פיזי מתון' הוא מונח שהשתרש בארץ ב־1987 בעקבות ועדת לנדוי, ועדת חקירה ממלכתית שמונתה כדי לבחון את שיטות החקירה בעצירים פלסטינים, ועיגנה בחוק היתר לשב"כ להשתמש בשיטות חקירה המהוות בפועל התעללות ואף עינויים. כמטבע לשון של שפה מכובסת, שם התערוכה מאיר את האופנים הסמויים שבהם מתגלמים מנגנוני כוח ומשטור; זועבי מזכירה לנו כי הגוף הוא שדה שבו מתגלמים בו־זמנית כוח, פגיעות וסיבולת – וכי בכל פעולה אמנותית טמון מאבק על הנכחה ונראוּת וניסיון עיקש, כדבריה, "להשתחרר מהתלות שלנו בהגמוניה".

בתערוכתה במרכז לאמנות עכשווית, מציגה זועבי בחלל הגלריה של קומת הכניסה מיצב חדש, תלוי־מקום בו היא שבה לחומרים שאפיינו את עבודותיה המוקדמות, ובראשם חוטים וגרביונים. בתגובה לאדריכלות הייחודית של המבנה, זועבי, יחד עם חמישה אמנים צעירים ששימשו כשותפיה ליצירה, תוחמים את החלל ורושמים בו באמצעות הקווים המתוחים של הצמר ובאמצעות השכבות הדקיקות־שקופות של הניילון. המיצב משתנה תדיר לפי נקודת המבט ומדמה קווי פרספקטיבה שמנסים ללכוד כתם או דימוי חמקמק. כל שכבה בנפרד עשויה מזוג גרביונים יחיד ובכך משמרת קנה מידה אנושי, מעין רוח רפאים שמרחפת בחלל; מתיחתם של הגרביונים לצדדים מביאה אותם עד סף היקרעות, בתווך דק בין פגיעוּת וסיבולת.

בקומה מעל, מוצגות עבודות נבחרות מתוך גוף עבודות וידיאו, פיסול ורישום של זועבי. בעבודות אלו נחשפת שפה גופנית־חומרית של התנגדות שקטה. זועבי פועלת באמצעות מחוות של התזת צבע, פרימה, חפירה, קילוף והסתתרות – המקיימות מרחב שבין היעלמות לנוכחות. בעבודת הווידיאו **לא ראיתי לא בתים ולא את הדרך** שמוצגת בחדר נפרד, ונוצרה בהשראת הטקסט **לחם הערבים** של ההוגה הפלסטיני חסן ח'דר (שגם מקריא אותו בווידיאו), המצלמה מגששת באפלה בשדה חוביזה, תרה אחר כיוון ומנסה לחשוף את שרידי הזיכרון. בעבודותיה זועבי משתמשת בגוף ובחומר ככלי לחקירה של זהות פלסטינית במרחב בו סימניה של זהות זו הולכים ונמחקים כתוצאה של מדיניות מכוונת וכן של פוליטיקה סמויה. הפעולות שהיא מבצעת עסוקות בלהשאיר עקבות עדינות, שלא בטוח אם וכמה יאריכו ימים. ניתן לראות בהן פצע ועמדה בעת ובעונה אחת, פואטיקה של קיום בשולי המחיקה, שבה כל מחווה נושאת את הרצון להותיר אחריה סימן.

"מנאר זועבי: לחץ פיזי מתון" מוצגת באוצרותה של תמר מרגלית.

התערוכה מתקיימת הודות למענק ריבקינד בן צור לאמנות, חינוך וקהילה. והודות למענק זה, קבוצה נבחרת של סטודנטים.ות לאמנות ובוגרים.ות טריים.ות היו שותפים ליצירת המיצב בקומת הכניסה, ולקחו חלק פעיל בהקמת התערוכה כולה:

לומא אבו ורדה – בוגרת תואר ראשון במחלקה לאמנות, אוניברסיטת חיפה
מאיה דונייק – בוגרת תואר ראשון במחלקה לאמנות, בצלאל אקדמיה לאמנות ועיצוב, ירושלים
ניר דיק – בוגר תואר שני, בצלאל אקדמיה לאמנות ועיצוב, ירושלים
עובידה עזאם – סטודנט במדרשה לאמנות, המכללה האקדמית בית ברל
עאישה קאדרי – בוגרת תואר ראשון במחלקה לאמנות, אוניברסיטת חיפה

אירוח האמנית התאפשר באדיבות קרן אוטסט לאמנות עכשווית.

רשימת עבודות
כל העבודות באדיבות האמנית

גלריה קומת הקרקע

לחץ פיזי מתון, 2025
גרביוני ניילון, חוט צמר, חוט דייג
מידות משתנות

יצירה זו נוצרה בשיתוף עם לומא אבו ורדה, מאיה דונייק, ניר דיק, עובידה עזאם ועאישה קאדרי, בחסות מענק ריבקינד בן צור לאמנות, חינוך וקהילה.

גלריה הקומה הראשונה
מימין לשמאל

בין לבין, 2008
וידיאו, 2:40 דק׳

חוּמָה (קדחת), 2014
מסגרת ברזל, מזרון, צבע, מאוורר
מיטה: 120×192×70 ס"מ

בילא (בלי), 2018
עט על נייר
51×10½ ס"מ

באב (דלת), 2015
פחם, פסטל ועט על נייר
14½×21 ס"מ

בידון (בלי), 2018
עט ועיפרון על נייר
14½×21 ס"מ

באב (דלת), 2015
עט ועיפרון על נייר
21×14½ ס"מ

בילא (בלי), 2009
עיפרון על קרטון
12×20 ס"מ

בידון (בלי), 2018
עט על נייר
15×10½ ס"מ

חוּמָה (קדחת), 2014
פחם וטיפקס על נייר
20×14½ ס"מ

חוּמָה (קדחת), 2014
עט וטיפקס על נייר
20×14½ ס"מ

סראיא, 2021
וידיאו, 4:20 דק׳

הרישום של דמות האישה המופיע בווידיאו נוצר על ידי מנאר זועבי בגלריה בית הגפן, חיפה, בשנת 2006, שם הוא נחרט על קיר הגלריה. כאשר האמנית הוזמנה להציג שם שוב כעבור 15 שנה, היא חצבה את קיר הגלריה, וחשפה שרידים מהעבודה המקורית. עבודת הווידיאו מציבה את שתי העבודות, הדימוי וחשיפתו, זו לצד זו עד להתמזגותן. בכך, היא מהדהדת את שכבות הזיכרון שנחשפות בידי הסופר הפלסטיני אמיל חביבי ברומן שלו **סראיא, בת השד הרע** (1991).

ללא כותרת, 2015
עיפרון על נייר
14½×21 ס"מ

ללא כותרת, 2015
עיפרון ופסטל על נייר
21×14½ ס"מ

ללא כותרת, 2015
עיפרון, מסקינג טייפ וצבע על נייר
17×11½ ס"מ

ללא כותרת, 2015
עיפרון, מסקינג טייפ וצמר על נייר
17×11½ ס"מ

ללא כותרת, 2015
עיפרון, פסטל וסיכות ראש על נייר
21×14½ ס"מ

שיירים, 2024
ארונית עץ, חוטי צמר
ארונית: 170×120×40 ס"מ

חדר הקרנה

לא ראיתי בתים ולא ראיתי דרך, 2024
וידיאו, 3:45 דק׳

מענק ריבקינד בן צור
לאמנות, חינוך וקהילה
TEL AVIV YAFO תל אביב יפו
outset.

تل أبيب-يافا : CCA

מנאר זועבי
לחץ פיזי מתון منار زعبي
ضغط جســـــديّ معتــــــدل
Manar Zuabi
Moderate Physical Pressure

**24 تشرين ثانٍ/نوفمبر, 2025—
7 شباط/فبراير, 2026**

تقدم الفنانة منار زعبي (مواليد 1964، تعيش وتعمل في الناصرة) لغتها الفنية الفريدة في معرضها الجديد بعنوان «ضغطٌ جسديٌّ معتدل» في CCA تل أبيب يافا، حيث تعتمد فيه على عدد محدود من المواد، وعلى أفعال متكررة تتراكم في فضاء العرض. منذ مطلع الألفية الثانية، تنشئ زعبي الأعمال التركيبية المتلائمة مع الحيز والممتدة في الفضاء باستخدام مواد بسيطة مثل خيوط الصوف، الجوارب النايلونية، دبابيس الشعر، أقلام الرصاص والأربطة. وإلى جانب هذه الأعمال، طوّرت زعبي سلسلة من الأعمال الأدائية الحية، أحيانًا بمشاركة آخرين، أمام جمهور أو أمام الكاميرا. وبينما اعتيدَ تناول ممارستها الفنية في النحت والأداء بوصفهما مجالين منفصلين، يبرز هذا المعرض البنية المفتوحة والمرنة التي تميّز مجمل أعمالها، والطريقة التي ترتكز بها هذه الأعمال على حضور الجسد، أو الإشارة إليه.

«ضغطٌ جسديٌّ معتدل» هو مصطلح ترسّخ في البلاد عام 1987 عقب لجنة لاندو، وهي لجنة تحقيق رسمية شُكّلت لفحص أساليب التحقيق مع المعتقلين الفلسطينيين، وقد أقرّت اللجنة قانونيًّا سماحًا لجهاز الشاباك باستخدام أساليب تحقيق تشكّل، فعليًّا، تعذيبًا أو إساءة جسيمة. وبوصفه تعبيرًا ينتمي إلى لغة مهذبة تخفي أكثر مما تُظهر، يسلط عنوان المعرض الضوء على الآليات الخفية التي تتجسّد بها ممارسات السلطة والضبط؛ وتذكّرنا زعبي بأن الجسد هو حقل تتجلى فيه في آن واحد القوة والهشاشة والقدرة على الاحتمال، وبأن في كل فعل فني يكمن صراع من أجل الحضور والرؤية، ومحاولة دؤوبة، كما تقول، «للتحرر من تبعيتنا للهيمنة».

في معرضها في مركز الفن المعاصر، تعرض زعبي في فضاء الطابق الأرضي للغاليري عملًا تركيبيًّا جديدًا متلائمًا مع الحيز، تعود فيه إلى المواد التي ميّزت أعمالها المبكرة، وعلى رأسها الخيوط والجوارب النايلونية. استجابة للهندسة المعمارية الفريدة لمبنى الصالة، تحدد زعبي الفضاء برفقة خمسة فنانين وفنانات ناشئين شاركوها سيرورة الإنتاج، ويرسمون باستخدام خيوط الصوف المشدودة وطبقات النايلون الرقيقة والشفافة. يتغير العمل التركيبي باستمرار وفق زاوية الرؤية، ويحاكي خطوط المنظور التي تحاول الإمساك ببقعة أو صورة مراوغة. كل طبقة على حدة تتكون من زوج واحد من الجوارب، وبذلك تحافظ على مقياس إنساني، أشبه بطيف يحوم في الفضاء؛ أما شدّ الجوارب إلى الجانبين فيدفعها إلى حافة التمزّق، في منطقة دقيقة بين الهشاشة والقدرة على الاحتمال.

في الطابق العلوي، تُعرض أعمال مختارة من مجموعتها في الفيديو، النحت والرسم. تكشف هذه الأعمال عن لغة جسدية ومادية لمقاومة هادئة. تعمل زعبي من خلال إيماءات رشّ الطلاء، فكّ الخيوط، الحفر، التقشير والاختباء، وهي أفعال تخلق مساحة بين الغياب والحضور. في عمل الفيديو «لم أرَ لا بيوتًا ولا رأيتُ الطريق» المعروض في غرفة منفصلة، والمستوحى من نص «خبز العرب» للمفكر الفلسطيني حسن خضر (والذي يتلو النص أيضًا في الفيديو)، تتحسس الكاميرا طريقها في العتمة داخل حقل خبيزة، باحثة عن اتجاه ومحاولة كشف بقايا الذاكرة. تستخدم زعبي في أعمالها الجسد والمادة بوصفها أدوات لاستكشاف الهوية الفلسطينية في فضاء تُمحى فيه سماتها وتتلاشى شيئًا فشيئًا بفعل سياسات مقصودة وكذلك بفعل سياسة خفية. الأفعال التي تقوم بها تعمل على ترك آثار دقيقة، وليس من المؤكد إن كانت ستظلّ قائمة وإلى متى ستبقى. يمكن النظر إلى هذه الآثار على أنها جرح وموقف في آن، واعتبارهما جماليات لوجود على هامش المحو، حيث تحمل كل إيماءة رغبة في أن تترك وراءها أثرًا.

«منار زعبي: ضغطٌ جسديٌّ معتدل» من تنسيق القَيّمة تمار مارغليت.

يُقام المعرض بفضل منحة ريبكين بن تسور للفنون والتعليم والمجتمع. من خلال هذه المنحة, شاركت مجموعة مختارة من طلاب وطالبات الفن وخريجين وخريجات جدد في إنتاج التركيب الفنّي في طابق المدخل, وكان لهم دور فعّال في إقامة المعرض بأكمله:

لُمى أبو وردة – خريجة لقب أول في قسم الفن, جامعة حيفا
مايا دونييك – خريجة لقب أول في قسم الفن, أكاديمية بتسلئيل للفنون والتصميم, القدس
نير ديك – خريج لقب ثانٍ, أكاديمية بتسلئيل للفنون والتصميم, القدس
عُبيدة عازم – طالب سنة ثانية في كلية الفنون, همِدرَشا, الكلية الأكاديمية بيت بيرل
عائشة قادري – خريجة لقب أول في قسم الفن, جامعة حيفا

وقد أُتيح استضافة الفنانة بفضل منحة مؤسسة آوتسِت للفن المعاصر.

قائمة الأعمال
تُعرض جميع الأعمال بإذن من الفنانة

صالة العرض, الطابق الأرضي

ضغط جسدي معتدل, 2025
جوارب نايلون, خيوط صوف, خيط صيد
مقاييس متفاوتة

تم إنتاج هذا العمل بالتعاون مع لُمى أبو وردة, مايا دونبيك, نير ديك, عبيدة عازم, وعائشة قادري, وبدعم من منحة ريڤكيندريفكيند بن تسور للفن التعليم والمجتمع.

صالة العرض, الطابق الأول
من اليمين إلى اليسار

بين بين, 2008
فيديو, 2:40 دقيقة׳

حُمّى, 2014
إطار سرير من حديدحديدي, فرشة,
طلاء, مروحة معدنية
السرير: 120×192×70 سم

بِلا, 2018
قلم حبر على ورق
51×10½ سم

باب, 2015
فحم, باستيل وقلم حبر على ورق
14½×21 سم

بدون, 2018
أقلام حبر ورصاص على ورق
14½×21 سم

باب, 2015
أقلام حبر ورصاص على ورق
21×14½ سم

بِلا, 2009
قلم رصاص على كرتون
12×20 سم

بدون, 2018
قلم حبر على ورق
15×10½ سم

حُمّى, 2014
فحم وتيبكس على ورق
20×14½ سم

حُمّى, 2014
قلم حبر وتيبكس على ورق
20×14½ سم

سرايا, 2021
فيديو, 4:20 دقيقة׳

تم رسم هيئة المرأة الظاهر في الفيديو على يد منار زعبي في غجاليري بيت الكرمة, حيفا, عام 2006, حيث نُقِش حينها على حائط الجاليري. عندما دُعيت الفنانة للعرض هناك مجددًا بعد خمسة عشر عامًا, حفرت حائط صالة العرضالجاليري, وكشفت ما تبقّى من العمل الأصلي. يضع عمل الفيديو هذين العملين, الصورة وكشفها, جنبًا إلى جنب حتى تمازجهما. وبهذا, يُحاكي طبقات الذاكرة التي يكشفها الكاتب الفلسطيني إميل حبيبي في روايته **خرافية سرايا بنت الغول** (1991).

بدون عنوان, 2015
قلم رصاص على ورق
14½×21 سم

بدون عنوان, 2015
قلم رصاص وباستيل على ورق
21×14½ سم

بدون عنوان, 2015
قلم رصاص, ورق لاصق وطلاء على ورق
17×11½ سم

بدون عنوان, 2015
قلم رصاص, ورق لاصق وصوف على ورق
17×11½ سم

بدون عنوان, 2015
قلم رصاص باستيل ودبابيس شعر على ورق
21×14½ سم

بقايا, 2024
خزانة خشبية, خيوط صوف
170×120×40 سم

غرفة العرض

لم أرى بيوتًا ولا رأيتُ الطريق, 2024
فيديو, 3:45 دقيقة׳

منحة ريڤكيند بن تسور
للفنون والتربية والمجتمع
TEL AVIV YAFO
outset.